TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİ

1. GENEL BİLGİ

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi, 26.08.2016 Tarih ve 29813 sayılı R.G de yayınlanan 6741 sayılı Kanun ile,

-- Sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak,

-- Yurt içinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek,

-- Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek,

Amaçları ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur.

Profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen, özel hukuk hükümlerine tabi olan şirketin faaliyet konusu;

--Yerli ve yabancı şirketlerin payları,

--Türkiye'de ve yurt dışında kurulan ihraççılara ait paylar,

--Borçlanma araçları,

--Kıymetli madenler ve emtiaya dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları,

--Fon katılma payları,

--Türev araçları,

--Kira sertifikaları,

--Gayrimenkul sertifikaları,

--Özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve diğer araçların alım satımı,

--Her türlü para piyasası işlemleri,

--Gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı haklar ile her türlü gayri maddi hakların değerlendirilmesi,

--Her türlü proje geliştirme, projeye dayalı kaynak yaratma, dış proje kredisi sağlama ve diğer yöntemlerle kaynak temini işlemleri,

--Her türlü ticari ve finansal faaliyetlerin, ulusal ve uluslararası piyasalarda gerçekleştirilmesi,

--Ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketlerce yapılacak yatırımlara iştirak işlemleridir.

Görüldüğü üzere şirketin faaliyet konuları hemen bütün sermaye piyasası, para piyasası ve finansal piyasa işlemlerini kapsar şekilde oldukça geniş tutulmuştur.

2. ŞİRKETİN SERMAYE VE YÖNETİM YAPISI;

Şirketin **50.000.000 (elli milyon)** Türk lirası olan kuruluş sermayesinin Özelleştirme Fonundan karşılanacağı kanunda belirtilmiştir. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar nama yazılı olup Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir.

En az 5 kişiden oluşan yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür Başbakan tarafından atanmaktadır.

3. ŞİRKET BÜNYESİNDE KURULAN TÜRKİYE VARLIK FONU

Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir.

Şirket tarafından hazırlanan Türkiye Varlık Fonu İçtüzüğünün ticaret siciline tescili ile "Türkiye Varlık Fonu" kurulmaktadır.

Şirket ve bağlı şirketleri ile Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonları kapsayan "Üç Yıllık Stratejik Yatırım Planı" yönetim kurulu tarafından hazırlanıp ve Bakanlar Kurulunun onayı ile yürürlüğe girmektedir.

4. TÜRKİYE VARLIK FONUNUN KAYNAKLARI ve FİNANSMAN SAĞLANMASI

Fonun kaynakları;

a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve Türkiye Varlık Fonuna devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan; Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerden,

c) Türkiye Varlık Fonu tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onaylar aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklardan,

ç) Para ve sermaye piyasaları dışında diğer yöntemlerle sağlanan finansman ve kaynaklardan,

d) İktisadi devlet teşekküllerinden, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarından, sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşlardaki kamu paylarından, sermayesinin tamamı kamuya ait olan ticari amaçlı kuruluşların sahip olduğu hisse ve varlıklardan, Devletin diğer iştiraklerindeki kamu paylarından ve Hazineye ait paylardan Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerden,

Oluşmaktadır.

5. VARLIK ve HAKLARIN TÜRKİYE VARLIK FONU ADINA TESCİLİ

Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer; ilgili siciline veya kütüğüne Türkiye Varlık Fonu adına tescil edilir. Türkiye Varlık Fonu, bu madde kapsamındaki tescil işlemleri ile sınırlı olmak üzere tüzel kişiliği haiz addolunur.

6. TÜRKİYE VARLIK FONUNUN MAL VARLIĞININ HACZİ VE REHNİ

Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı ile şirkete yönetilmek üzere devredilen varlık ve haklar şirketin mal varlığından ayrıdır.

Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dâhil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemez ve rehin edilemez,

Başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile Türkiye Varlık Fonunun aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.

7. TÜRKİYE VARLIK FONUNA YAPILAN DEVİRLER

Türkiye Varlık Fonu'nun portföyü 40 milyar ABD Doları olup 5 stratejik sektörde 14 şirketi, 46 değerli gayrimenkul ve 2 tane oyun lisansını kapsamaktadır. Portföyündeki stratejik sektörler ise Bankacılık & Finans; Telekom, Medya & Teknoloji; Ulaştırma, Lojistik & Altyapı, Enerji & Madencilik; Tarım, Gıda & Gelişmekte Olan Sektörlerdir. TVF'nun portföyündeki şirketlerin çoğunluğu bulunduğu sektörün lideri konumundadır.

a) **2017 / 9756 BKK ile devredilenler:**[1]

[1] 05.02.2017 tarih ve 29970 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır

	Devredilen Kurum	Devredilen
1	T.C Ziraat Bankası Aş	Hazine Hissesi tamamı
2	Boru Hatları ve Petrol Taşıma Aş	Hazine Hissesi tamamı
3	Türkiye Petrolleri A.O	Hazine Hissesi tamamı
4	Posta ve Telgraf Teşkilatı Aş	Hazine Hissesi tamamı
5	Borsa İstanbul Aş	Hazine Hissesi tamamı
6	Türksat Uydu Haber. Kablo TV ve İşlet. Aş	Hazine Hissesi tamamı
7	Türk Telekominikasyon Aş	Hazine Hissesi %6,68
8	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kurum olarak
9	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kurum olarak

b) Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile Devredilenler:

	Devredilen Kurum	Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı	Devredilen
1	Türk Hava Yolları Aş	03.02.2017 2017/2	%49,2
2	Halk Bank Aş	03.02.2017 2017/1	%51,11
3	TCDD İzmir Limanı	03.02.2017 2017/5	Kullanım hakkı
4	Türkiye Denizcilik İşletmeleri	03.02.2017 2017/3	49
5	Kayseri Şeker Fabrikası	03.02.2017 2017/4	%10

c) KHK ile Devredilenler:

	Devredilen Kurum	KHK	Devredilen
1	Milli Piyango İdaresi	02.01.2017 KHK-680 Md:82	49 yıllık
2	Türkiye Jokey Kulübü	02.01.2017 KHK-680 Md:77	49 yıllık

Ayrıca 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna Yapılan Eklemeler

24.12.2017 tarihli R.G yayınlanan 696 sayılı KHK ile "Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen kuruluşlar ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ve/veya Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi ile Türkiye Varlık Fonuna ait olmak kaydıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından kurulacak şirket ve alt fonlara dış borcun devri, dış borcun ikrazı ve Hazine geri ödeme garantisi hususlarında bu Kanunda düzenlenen hükümlerin uygulanmasına Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir "

Hükmü getirilmiştir.

8. TÜM KURUMSAL YAPILARIN DENETİMİ

Şirket, şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir…

Şirket, 6362 sayılı "Sermaye Piyasası Kanunu" kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar. Bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

Bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri, her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından, yukarıdaki denetimlerden sonra hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir.

9. MUAFİYET ve İSTİSNALAR

9. 1. Gelir ve Kurumlar Vergisi Muafiyeti:

Bu Kanuna göre kurulan Şirket, Türkiye Varlık Fonu, Şirket tarafından kurulacak şirketler ve şirket tarafından kurulacak alt fonlar,

Gelir ve Kurumlar vergisinden muaftır. Bu muafiyet; bunların kazanç ve iratları üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsamaktadır.

Kurumlar Vergisi Muafiyeti ile ilgili olarak; Kurumlar Vergisi Kanununda herhangi bir düzenleme yapılmamış ve bu kanuna muafiyet hükmü konulmamış, muafiyet hükmüne sadece 6741 sayılı kanunda yer verilmiştir.

Tartışılması gereken husus, Kurumlar Vergisi Kanununda bir düzenleme yapılmama nedeninden ziyade, hukuk literatüründeki kanunlar hiyerarşisine göre, belirtilen muafiyet hükmünün uygulanması konusunda Kurumlar Vergisi Kanununun mu yoksa 6741 sayılı Kanun hükmünün mü dikkate alınacağıdır.

Bu konudaki görüşümüz, genel kanun özel kanun, eski kanun yeni kanun karşılaştırmasında 6741 sayılı kanun hükmünün dikkate alınması gerektiği yani, bu kanuna göre kurulan Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muaf olduğu, bu muafiyet, bunların kazanç ve iratları üzerinden Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsadığıdır.

Bununla birlikte vergisel muafiyet ve istisnaların kural olarak vergi kanunlarında hüküm altına alınması gereği de hukukun bir gereğidir.

9. 2. KDV İstisnası:

6741 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasına (ı) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir.

"i) Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlara devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler,

Bu bent kapsamında istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz."

Varlık ve Hakların, Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlara devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu Yönetimi AŞ tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler KDV'den istisna edilmiştir.

Katma Değer Vergisi Kanununda ve Kurumlar Vergisi Kanununda muafiyet ve istisnaların ancak bu kanunlarda hüküm olması halinde uygulanabileceği anlaşılmaktadır. 6741 sayılı kanuna göre kurulan şirket, fon ve alt fonların Katma Değer Vergisi istisnası için 6741 sayılı Kanunla, Katma Değer Vergisi Kanununa istisna hükmü konularak Katma Değer Vergisinin istisna sınırı hükmüne uyulmuştur.

9. 3. Diğer İstisna ve Muafiyetler:

Ayrıca; yukarıda belirtilen kurumlar; aşağıdaki yükümlülüklerden de muaf bulunmaktadır;

-- Elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere; Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretleri,

-- Emlak vergisi,

-- Satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetleri,

-- Kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtlara ilişkin damga vergisi,

-- Tüm iş ve işlemleri her türlü harçlar,

-- Her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralara ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisi,

-- Her türlü kredi kullanım işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonu ,

-- Bu madde uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri, ihraç etmiş oldukları menkul kıymetlere ilişkin, ihraççıların tabi olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muaftır.

Diğer yandan söz konusu kuruluşlar aşağıdaki kanun ve BKK'na tabi bulunmamaktadır;

-- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu,

-- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat,

-- 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

-- 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname,

-- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

-- 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

-- 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

-- 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname,

-- 6245 sayılı Harcırah Kanunu,

-- 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun,

-- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,

-- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,

-- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu,

-- 237 sayılı Taşıt Kanunu,

-- 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu,

-- 195 sayılı Basın-İlân Kurumu Teşkiline Dair Kanun,

-- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun,

-- 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler, Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile alt fonlar ve Şirket tarafından kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz.

10. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Ulusal Varlık Fonları, çeşitli finansal varlıklara yatırım yaparak gelirini artırmayı hedefleyen, devletin sahipliği ve yönetimi altında çalışan fonlardır. Bu fonların gelirleri genellikle bütçe fazlalarından oluşur. Bütçe fazlası veren ülkeler; harcamalarını arttırarak, vergileri düşürerek, borçlarını erken ödeyerek bütçesini değerlendirirken diğer bir seçenek olarak Varlık Finansman Fonlarını kurarak gelirlerini arttırmayı hedefleyebilir.

Bir varlık fonu kurulabilmesi için her şeyden önce bir varlık ya da kamu elinde oluşmuş bir gelir fazlalığı olması gerekir. Buna göre varlık fonları iki şekilde kurulabilmektedir:

1- **Bir veya birden fazla emtiaya dayalı fonlar:** Bunlar genellikle ihraç edilen emtianın gelirleri nedeniyle oluşan bütçe fazlalarından oluşur. Tipik örnekleri körfez ülkelerinin kurdukları fonlardır. Bu fonların çoğu ihraç edilen petrolden sağlanan gelirlerle oluşturulmuştur.

2- **Bir emtiaya dayalı olmayan fonlar:** Bunlar ya dış ticaret fazlaları ile ya da emeklilik fonlarında biriken paralarla oluşturulmaktadır. Bu tür fonların tipik örnekleri Çin, Kore ve Hong Kong gibi ülkelerin kurdukları varlık fonlarıdır. ABD'nin her iki örneğe de giren birden fazla varlık fonu bulunmaktadır.

Türkiye, bütçe fazlası veren bir ülke olmamasına rağmen 26 Ağustos 2016'da yürürlüğe giren 6741 sayılı yasayla Türkiye Varlık Fonu'nu kurdu. Hazine bünyesinde bulunan yukarıda tablolarda verilen kamu sermayeli şirketler ile özelleştirme programında bulunan bazı şirketlere ait hisseler Varlık Fonu'na devredildi.

Bu tür fon yönetimlerinde temel hareket noktası varlıkları risk ve getiri dengesini gözeterek kazanç amaçlı kullanmaktır. Bu işlemleri, bütçe kısıtlamaları ve parlamentonun sıkı denetimi altında yürütmek kolay değildir. Varlık fonu kuruluşunun bir nedeni de bu kısıtlamalardan kurtulmaktır.

Sayıştay denetimine tabi olmayan Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar; bağımsız denetime tabi olacaktır. Ayrıca Şirket, varlık Fonu ve bu

yasaya göre kurulan şirketler, alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutularak yapacağı işlemlerin bir bölümü de KDV gibi vergilerden istisna edilecektir.

Fonun kuruluşundan bu yana 1,5 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen, fonun kuruluş amacına yönelik olarak hiçbir etkinlik yapılmadı. Fonun, büyük çaplı altyapı projeleri için mi yoksa borsa ve döviz piyasasına müdahaleyi de içeren daha kısa verimli hedefler için mi kullanılacağı konusunda tartışmalar başladığı görülmektedir.